

К.Є. Раєвський, В.М. Домрачев, Національний банк України

СУЧАСНІ ЗАВДАННЯ БАНКІВСЬКОГО НАГЛЯДУ В УКРАЇНІ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Питання напрямку політичного вектора розвитку України на сьогодні вже не є дискусійним. Євроінтеграція сьогодні не лише офіційно визнана на вищому державному рівні, а й сприймається як належне широкими верствами населення. Проте подібна визначеність на принциповому рівні лише посилює наголос на необхідності імплементації економічного блоку інтеграційних процесів. Стержнем економічної інфраструктури є банківська система, становлення і розвиток якої ми сьогодні спостерігаємо. В найближчий час очікується прихід на український банківський ринок філій іноземних банків, а відтак – приток іноземного капіталу. Необхідно вжити додаткових заходів для стабілізації банківської системи, які дозволять наблизити банківську систему України до виконання нових вимог Базельського комітету, зокрема, до здійснення банківського нагляду на основі контролю ризиків.

Хоча *ліквідність* українських банків зростає помірними темпами, але залишається нижчою ніж у більшості країн – нових членів ЄС і потребує підвищення.

Концентрація банківського капіталу в Україні не сприяє розвитку конкуренції. Станом на 01.05.2006 9 з усіх працюючих українських банків залучають на банківському ринку більше 50 % від загальної кількості ресурсів. В той же час кредитний портфель інших 9 банків складає більш ніж 50 % кредитного портфелю всіх банків України.

Капіталізація банків в Україні потребує підвищення, залишаючись наднизькою і навіть меншою ніж у Росії.

Коливання залишків на поточних рахунках банків України іноді перевищує 15 %, що свідчить про значну *волатильність* українського банківського ринку і потребує від банків приділення особливої уваги до *процесу управління ризиками*.

Порівняння динаміки структури активів українських банків із структурою активів банків країн – нових членів ЄС свідчить про необхідність часткового *обмеження частки іноземної валюти* в операціях українських банків. Частка іноземної валюти в кредитному портфелі українських банків зростає і перевищує відповідний показник в Угорщині, Чехії, Польщі та Словаччині.

Аналіз процесу розвитку іпотечного кредитування українськими банками, коли розмір іпотеки складає більше 70 % від розміру кредитного портфеля, викликає додаткову занепокоєність. Іпотечне кредитування в Україні зростає більш швидкими темпами, ніж темпи зростання кредитного портфеля, капіталу банків та коштів клієнтів банків. З цього виникає необхідність додаткових заходів регулювання банківських ризиків, пов'язаних з іпотекою.

Наприклад, можна додатково ввести покриття банками *іпотечних ризиків*, яке залежатиме від ступеня готовності будівлі.

Назріла необхідність заміни старих *економічних нормативів*, які регулюють діяльність банків в Україні. В старих нормативах не враховані базельські принципи контролю за банківськими ризиками (зокрема, широко відомі VaR методи).

Назріло запровадження в Україні контролю за банками на основі методології обмеження ризику (зокрема, застосування VaR методів). Сенс цього полягає в тому, що для всіх банків значення економічних нормативів послаблюються, тобто стає менше обмежень та більше можливостей. Для банків, для яких волатильність ризику низька (присутня стабільність в роботі), послаблені значення нормативів дозволяють вдосконалити свою роботу. Для банків, для яких волатильність ризику достатньо велика, контрольні значення нормативів будуть порушені. Досягається це за рахунок зміни алгоритму розрахунку регулятивного капіталу, в значенні якого буде відображена волатильність.